

Minnesanteckningar

Mötesforum	Informationsmöte om kommunfullmäktiges beslut om utbyggnad av dagvatten och dagvattnets betydelse i samhällsbyggnaden
Mötesdatum	2017-08-28
Plats	Osbecksgymnasiet

Sammanfattning av mötet

Ola Nilsson (ordförande i nämnden för Laholmsbuktens VA) och Elisabeth Babic (ordförande i kommunstyrelsen) inleder och beskriver utvecklingen som skett i kustområdet från få hus och små stugor till dagens exploatering. De visar även bilder från översvämningar i området.

Mattias Salomonsson (Sweco) berättar om när dagvattenfrågan blev aktuell. Samhällets sätt att bygga med mindre tomter, större byggnader och mer hårdgjorda ytor ger ett större markavtryck. Detta tillsammans med högre krav på va-systemen, mer hårdgjorda ytor och mindre tolerans till regnvatten på mark har skapat ett problem med dagvatten. Allt dagvatten kan inte tas om hand och av flera skäl ska inte ett kommunalt va-system ta emot allt dagvatten vid alla tillfällen. När det kommer extremnederbörd som inte kan hanteras i ett ledningsnät måste det tas om hand ovan mark.

Peter Andreasson (kommunchef) berättar om vad som händer i kommunen, nya exploateringar, förtätningar och utveckling av kustområdet.

Mattias Leijon (Förvaltningschef Laholmsbuktens VA) förklarar att under 60-talet så byggde kommunen ut dricks- och spillvattenledningar som bekostades av fastighetsägarna. Då fanns inget behov av att bygga ut dagvattenledningar. Under 1980-talet gjordes de första utredningarna med hänsyn till uppmärksammade och framväxande problem med bristande dagvattenhantering. År 2002 och 2004 inträffade översvämningar och förnyade utredningar om dagvattensystem påbörjades. I samband med stora regn så påverkas även spillvattensystemen när inläckage ger stora flöden in till reningsverk vilket kan leda till oavsiktligt utsläpp, s.k. bräddning av orenat vatten ut i havet. År 2007 antogs ett första strategidokument för dagvattenutbyggnad i kusten och 2009 startade utbyggnaden. Utbyggnad enligt den tidigare prioriteringsordningen färdigställdes 2013.

De prövningar som hittills skett i Mark- och miljödomstolen visar tydligt att dagvattenhantering måste ses och hanteras i ett sammanhang. Det är endast i undantagsfall möjligt att lösa dagvattenhantering inom den enskilda tomtytan. Enligt domstolen har Laholms kommun/Laholmsbuktens VA kunnat visa att det krävs ett sammanhängande system inom respektive delavrinningsområde. För att skapa infiltrationsmöjlighet inom respektive tomt krävs ett system för avledning av dag- och dräneringsvatten. Detta säkrar att dag- och

dräneringsvatten inte förs från en fastighet till en annan som annars bara flyttar problemet nerströms.

En ny prioritering av dagvattenutbyggnaden har tagits fram gemensamt mellan Laholmsbuktens VA, samhällsbyggnadskontoret och gata i Laholms kommun som fastställdes av kommunstyrelsen i oktober 2016.

Grunden för prioriteringsordningen är det bedömda behovet av sammanhängande dagvattensystem men den tar också hänsyn till detaljplanarbete som medför förtätning av bebyggelsen samt ombyggnads- eller förnyelsearbete av gator och allmän platsmark såväl som befintliga dricksvatten- och spillvattenledningar. Vidare tas hänsyn till pågående omvandling från fritidshusbebyggelse till större andel åretruntboende som medför förtätning i bebyggelsestrukturen. Det är alltså en sammanvägning av olika faktorer som ger ordningsföljden årsvis för åtgärder i olika delområden.

Beslut om inrättande av verksamhetsområde enligt antagen prioriteringsordning beslutas av kommunfullmäktige.

Frågor:

1. Vad kommer det att kosta? Dagvattenutbyggnaden betalas av fastighetsägarna och kostnaden regleras med gällande VA-taxa. Det är alltså INTE den verkliga kostnaden. Ombyggnad av gator bekostas av kommunen. Anläggningsavgiften, en engångsavgift, beräknas bland annat utifrån tomtens yta och för en fastighet på 1 000 m² blir kostnaden 60 100 kr med 2017-års VA-taxa. Det tillkommer också en årlig brukningsavgift på 800 kr enligt 2017-års VA-taxa. Det är den va-taxan som gäller då upprättande av förbindelsepunkt meddelas fastighetsägaren som ska betalas, eller upprättande av system för omhändertagande av dagvatten som meddelas på samma sätt som ska betalas. Om utbyggnad och meddelande om att förbindelsepunkt upprättats sker under 2019 är det alltså anläggningsavgift enligt 2019 års va-taxa som ska betalas.
2. Kan man fördela kostnaden på alla fastigheter? Svar: Kostnaden fördelas på alla fastigheter inom ett upprättat verksamhetsområde för dagvatten som byggs ut. Detta regleras av vattentjänstlagen. Dagvattenutbyggnaden finansieras som övrig VA-verksamheten genom avgifter. Inga skattpengar går till utbyggnad av VA-system.
3. Hur kan dagvatten fungera när ledningarna ligger så lågt, nästan i vattennivån på stranden? Svar: Utloppen kan ligga i vattennivån men också under eller över, det är hydrauliken som gör att vattnet ändå rinner ut i havet.
4. Hur kan man släppa ut dagvatten utan rening på stranden? Svar: De dagvattensystem som etableras i kustområdet baseras på s.k. lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) och innebär trög avledning där dräneringssystem skapar möjlighet att inom respektive tomt leda ut vatten från tak och andra hårdgjorda ytor och låta det infiltrera i grönyta inom tomt. Med denna lösning sker en silning och fastläggning av

eventuella partiklar och föroreningar innan dagvattnet når dräneringsledningssystemet. Detta innebär kvalitetsförbättring jämfört med direktavledning. Det är ett faktum att det i kustområdet finns problem med tillskottsvatten, dvs. inläckage av dag- och dräneringsvatten, i spillvattenledningssystemet. Inläckage av dag- och dräneringsvatten beror på otätheter såväl som otillåtna felkopplingar. Detta innebär att spillvattenledningssystemet i vissa områden har en markdränerande funktion som lokalt upplevs skapa förutsättningar för infiltration av vatten från tak och gator. Det innebär också en ökad risk för bräddningar, vilket innebär utsläpp av orenat avloppsvatten. Det är inte en lösning att bara täta eller förnya genom att anlägga nya spillvattenledningar, eftersom detta kommer medföra att grundvattenytan stiger med följd att den dränerande funktionen upphör med följd att det uppstår blöta markområden eller marköversvämningar. Att bygga ut dagvattensystem är således också en viktig del i arbetet att säkerställa att det endast avleds spillvatten till spillvattensystemet och därmed minska risken för bräddningar. Sammantaget är kommunens/LBVA:s bedömning att det är en positiv påverkan på miljön och närområdet i förhållande till de åtgärder som planeras inom ramen för den samlade prioriteringsordningen.

Begreppsförklaring enligt lag (2006:412) om allmänna vattentjänster:

allmän va-anläggning: en va-anläggning över vilken en kommun har ett rättsligt bestämmande inflytande och som har ordnats och används för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt denna lag.

verksamhetsområde: det geografiska område inom vilket en eller flera vattentjänster har ordnats eller ska ordnas genom en allmän va-anläggning.

va-installation: ledningar och därmed förbundna anordningar som inte ingår i en allmän va-anläggning men som har ordnats för en eller flera fastigheters vattenförsörjning eller avlopp och är kopplade eller avsedda att kopplas till en allmän va-anläggning.

förbindelsepunkt: gränsen mellan en allmän va-anläggning och en va-installation.

allmän platsmark: mark som i detaljplan enligt plan- och bygglagen (2010:900) redovisas som allmän plats eller, om marken inte omfattas av detaljplan, väg eller mark som funktionellt och i övrigt motsvarar sådan mark.

anläggningsavgift: engångsavgift för täckande av en kostnad för att ordna en allmän va-anläggning.

bruksavgift: periodisk avgift för täckande av drift- och underhållskostnader, kapitalkostnader för investeringar eller andra kostnader för en allmän va-anläggning som inte täcks av en anläggningsavgift.